

K čemu jsou nám výročí?

Vzdělávací cíl: Žáci se prostřednictvím fotografií a úryvků z novin seznamují s protestními akcemi, které se uskutečnily během několika výročí v letech 1988–1989. Cílem cvičení je pochopení síly významných výročí a jejich mobilizačního charakteru.

Klíčová slova: *pád komunistického režimu, občanská společnost, protesty, historický význam, příčiny a důsledky*

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ÚVODNÍ FÁZE (5 min.)

Prohlížení fotografie pomocí lupy. Prostřednictvím ilustrační fotografie učitel zjišťuje, jaké vědomosti mají žáci o sametové revoluci.

2 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIÍ (3 min.)

Prohlížení fotografií pomocí lupy.

3 ANALÝZA FOTOGRAFIÍ (7 min.)

Vyznačování a popis prvků pomáhajících rozpoznat roční období (modře) a jednání osob (červeně).

Fotografie pocházejí z připomínkových a protestních akcí v letech 1988–1989. Konkrétně je vyobrazeno zadržení demonstranta příslušníky Veřejné bezpečnosti v průběhu protestní akce v roce 1989 k výročí srpnových událostí, shromáždění na Václavském náměstí během 70. výročí vzniku Československa v říjnu 1988 a nakonec pietní událost z Palachova týdne v lednu 1989.

4 ČETBA DOBOVÉHO TISKU K VÝROČÍ SMRTI JANA PALACHA (5 min.)

Četba úryvků z Rudého práva. Žáci označují v textu čas události (žlutá barva), místo události (zelená barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Úlohou žáků není interpretace, ani analýza obsahu textů, ačkoliv učitel může poukázat na rozporuplnost mezi vyobrazením na fotografiích a negativním obsahem textu.

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 15. ledna 1989 na Václavském náměstí. Manifestace se konala na 30. výročí tragické smrti Jana Palacha z roku 1969.

5 ČETBA DOBOVÉHO TISKU K VÝROČÍ SRPNOVÉ OKUPACE V ČSR (5 min.)

Četba úryvků z Rudého práva. Žáci označují v textu čas události (žlutá barva), místo události (zelená barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 21. srpna 1989 na Václavském náměstí. Manifestace se konala na výročí okupace Československa vojsky Varšavského paktu z roku 1968.

6 ČETBA DOBOVÉHO TISKU K 70. VÝROČÍ VZNIKU ČSR (5 min.)

Poznámky:

Četba úryvků z Rudého práva. Žáci označují v textu čas události (žlutá barva), místo události (zelená barva) a připomínané výročí (šedá barva).

Žáci určí, že článek se věnuje událostem z 28. října 1988 na Václavském náměstí. Manifestace se konala k 70. výročí vzniku Československa.

7 ANALYTICKÁ A DEDUKČNÍ FÁZE (7 min.)

Žáci přiřazují k označeným odpovědím ohledně místa, času a výročí příslušné fotografie. Celkově by měly být fotografie a vyznačené odpovědi seřazené podle chronologického sledu v kalendářním roce.

8 INTERPRETAČNÍ FÁZE (8 min.)

Odpovídání na otázku na základě předchozí analýzy fotografií a textů: ? Jakou roli sehrála tato historická výročí při pádu komunistického režimu?

V této části by se žáci měli zamyslet nad významem výročí, která předcházela sametové revoluci. Měli by si uvědomit sílu výročí jako důležitého nástroje k seskupení velkého počtu lidí na konkrétním místě za jednou společnou myšlenkou. Učitel má prostor poukázat na širší výpovědní hodnotu 17. listopadu. V chronologické návaznosti představuje 17. listopad v roce 1989 další významné výročí v řadě - připomenutí represivních událostí na studentech z roku 1939. Učitel může poukázat na téměř identickou symboliku násilí v listopadu 1939 a 1989.